

Ambitiekaart begrijpend lezen en luisteren

Domein

Thematisch onderwijs

Onderwijs

Begrijpend luisteren en lezen

Achtergrond

De Alan Turingschool werkt met een driejarenplanning thematisch onderwijs. Deze thema's zijn kerndoeldekkend en voor een deel gebaseerd op het leven en werk van Alan Turing. Binnen de thema's komen de pijlers van het onderwijsconcept aan bod. Om leerlingen kennis te laten opdoen over de thema's, wordt er veel gewerkt met teksten. Begrijpend lezen staat binnen deze aanpak niet meer als apart vak op het rooster, maar is een onderdeel binnen de thematische aanpak van de Alan Turingschool. Er is sprake van een rijke, uitdagende taalomgeving. Binnen deze aanpak staat de inhoud van de tekst centraal.

Aanpak

De leraren op de Alan Turingschool kunnen allemaal goede begrijpend leeslessen geven. Een begrijpend leesles wordt volgens het GRRIM-model opgebouwd. Dit betekent dat de leraar de verantwoordelijkheid steeds meer overgeeft aan de leerling, mits de leerling daaraan toe is.

De leraar richt zich tijdens een begrijpend leesles op de volgende punten:

- Het modelen van de tekst door de leraar.
- De instructie is tekstgericht en neemt in moeilijkheidsgraad toe.
- Stimuleren van lezen en herlezen voor een dieper tekstbegrip.
- Stimuleren van schrijven tijdens het lezen: lezen met 'pen in de hand'.
- Taak- en procesgerichte feedback geven.
- Het doel is het vergroten van kennis.
- Checken of de leerlingen de lesstof beheersen en hier eventueel de les op aanpassen.
- Het gaat niet alleen om op letterlijk niveau begrijpen wat er staat. Er wordt ook nagedacht over de vraag of de tekst goed geschreven is (stellingname).
- De teksten sluiten aan bij het thema dat centraal staat.

Ambitie

De Alan Turingschool wil van elke leerling een goede, kritische begrijpend lezer maken.

	<ul style="list-style-type: none">• De aandacht voor mondelinge en schriftelijke taal is zichtbaar en merkbaar in de hele school. In alle klassen zijn themamuren zichtbaar, waarop woorden, teksten en verwerkingsopdrachten worden gepresenteerd.• Het beleid voor de ontwikkeling van kennis en woordenschat is vastgelegd, wordt besproken en zo nodig bijgesteld (zie ambitiekaart <i>Thematisch onderwijs</i>).• Er wordt in alle groepen voldoende tijd besteed aan lezen (zie ambitiekaart <i>Onderwijstijd</i>).• Het team analyseert en bespreekt één keer per jaar de Cito-resultaten voor begrijpend luisteren en lezen. Op basis hiervan worden groepsplannen gemaakt.• Er vinden vroegtijdige interventies plaats binnen de groep wanneer leerlingen het doel van de les niet behalen.• Het team heeft beleid geformuleerd om ouders te betrekken bij het leesonderwijs: ouderavond, nieuwsbrieven, tips op de website.
Kernresultaat	Kwalitatief hoogwaardige begrijpend lees- en luisterlessen.
Indicator – streefcijfer – meetinstrument	<p>De leraarvaardigheden worden in kaart gebracht (nulmeting). Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de Kijkwijzer van Expertis.</p> <p>In het tijdspad hieronder staat de norm als het gaat om de leraarvaardigheden. Op basis van de nulmeting wordt bekeken waar leraren in hun ontwikkeling staan. Onderstaand tijdspad is dus niet vaststaand: hierbinnen wordt gedifferentieerd. Vanuit deze situatie bieden wij onderwijs op maat voor leraren die meer begeleiding nodig hebben.</p> <p>In alle begrijpend lees- en luisterlessen bij alle leraren zijn de volgende zaken zichtbaar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er is een kwalitatief goede tekst geselecteerd.• Er is een inhoudelijk lesdoel geformuleerd (de inhoud van de tekst staat centraal).• Er wordt stapsgewijze instructie gerealiseerd (zie kopje 'Aanpak': GRRIM-model) en ambitiekaart <i>EDI</i>.• Leerlingen zijn actief tijdens het lezen: aantekeningen maken, lezen met 'pen in de hand'.• Het herlezen van de tekst wordt gestimuleerd.• Er worden tekstgerichte vragen gesteld op letterlijk niveau: algemene begripsvragen, vragen naar belangrijke details, vragen over woordenschat en tekststructuur (1e en 2e sessie van Close Reading).
Activiteiten	<p>Om bovenstaande te implementeren maken wij gebruik van Lesson Study. De leraren bereiden gezamenlijk een les voor, onder leiding van de expert-leraar.</p> <ul style="list-style-type: none">• Scholing door Expertis.• Inwerken van nieuwe leraren: Lesson Study en intensieve begeleiding door expert-leraar.• Selecteren van teksten wordt gezamenlijk gedaan bij de themavoorbereiding.

	<ul style="list-style-type: none">• Samen lessen voorbereiden.• Bestudering van relevante artikelen.• Lesobservaties.
Proceseigenaar	Expert-leraar is coördinator (begrijpend) lezen.
Financiering	Scholingsbudget
Tijd	2017-2021
Uitvoering door derden	Scholing Close Reading door Expertis.
2017 – 2018 (basis)	<p>In alle begrijpend lees- en luister-lessen bij alle leraren zijn de volgende zaken zichtbaar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er is een kwalitatief goede tekst geselecteerd.• Er is een inhoudelijk lesdoel geformuleerd (de inhoud van de tekst staat centraal).• Er wordt stapsgewijze instructie gerealiseerd (zie kopje ‘Aanpak’: GRRIM-model) en de ambitiekaart <i>EDI</i>.• Leerlingen zijn actief tijdens het lezen: aantekeningen maken, lezen met ‘pen in de hand’.• Het herlezen van de tekst wordt gestimuleerd.• Er worden tekstgerichte vragen gesteld op letterlijk niveau: algemene begripsvragen, vragen naar belangrijke details, vragen over woordenschat en tekststructuur (1e en 2e sessie van Close Reading). <p>Om bovenstaande te implementeren maken wij gebruik van de genoemde activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lesson Study.• De leraren bereiden gezamenlijk een les voor, onder leiding van expert-leraar.• Scholing door Expertis, drie dagdelen.• Selecteren van teksten wordt gezamenlijk gedaan bij de themavoorbereiding.• Bestudering van relevante artikelen.• Lesobservaties met kijkwijzer.
2018 – 2019	<p>Doelen schooljaar 2017-2018 worden verder verbeterd en ingeslepen.</p> <p>Verdieping:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er worden tekstgerichte vragen gesteld om een diepere betekenislaag te realiseren: vragen over de bedoelingen van de schrijver, afleidingen, vragen naar opinies, argumenten en verbanden met andere teksten (3e sessie Close Reading).• Het goed kunnen modelen van een tekst.• De verwerkingsopdrachten zijn functioneel, passen bij het inhoudelijke doel van de les en zijn activerend.• Analyseren van de resultaten en op basis hiervan interveniëren.• Differentiëren binnen de aanpak.

	<p>Om bovenstaande te implementeren maken wij gebruik van activiteiten die worden uitgevoerd door de expert-leraar, zie schooljaar 2017-2018. Daarnaast zal de expert-leraar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ambitiekaart <i>Close Reading</i> herijken.• De kwaliteitskaart <i>Aantekeningen maken</i> maken.• Twee lesobservaties per leraar uitvoeren.• Teamscholing Expertis (2 dagdelen) regelen.
2019 – 2020	<p>Doelen schooljaar 2017-2018 en verdieping schooljaar 2018-2019 worden verder verbeterd en ingeslepen.</p> <p>Om bovenstaande te implementeren maken wij gebruik van activiteiten die worden uitgevoerd door de expert-leraar, zie schooljaar 2017-2018. Daarnaast zal de expert-leraar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ambitiekaart <i>Close Reading</i> evalueren en herijken.• De kwaliteitskaart <i>Aantekeningen maken</i> evalueren en herijken.• Twee lesobservaties per leraar uitvoeren.• Leerlijn <i>Close Reading</i> uitwerken.• Teamscholing Expertis (1 dag) regelen.
2020 – 2021	<p>Doelen schooljaar 2017-2018 en verdieping schooljaar 2018-2019 worden verder verbeterd en ingeslepen.</p> <p>Om bovenstaande te implementeren maken wij gebruik van activiteiten die worden uitgevoerd door de expert-leraar, zie schooljaar 2017-2018. Daarnaast zal de expert-leraar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ambitiekaart <i>Close Reading</i> evalueren en herijken.• De kwaliteitskaart <i>Aantekeningen maken</i> evalueren en herijken.• Twee lesobservaties per leraar uitvoeren.• Leerlijn <i>close reading</i> evalueren en herijken.• Teamscholing Expertis (1 dag) regelen.